

M. HAMZIĆ, *Krštenje Kristovo*. Dubrovnik, Knežev dvor

Oltenu (1979–82) u Švicarskoj te niz obiteljskih kuća u Francuskoj, Švedskoj, Švicarskoj i na Srednjem Istoku. Samostalno izlagao u Stockholmu (1981) i Chamu u Švicarskoj (1982).

J. M. M.

HAMEL, obitelj bravara u XIX. i XX. st. *Andrija* je oko 1820. u Zagrebu osnovao bravarsku radionicu. Njegov sin *Juraj* izrađivao je umjetnički kovano željezo u pov. stilovima za palače (Zrinjski trg 3, Ilica 5 i vila Weiss na Prekrižju u Zagrebu, portal za park dvorca u Oroslavju, kovani pozlaćeni lusteri za katedralu u Zagrebu); izlagao na izložbama u Budimpešti 1885. i 1896. i u Parizu 1900. Jurjev sin *Dragutin* učio je zanat (1888–92) na Obrtnoj školi u Zagrebu i u obiteljskoj radionici. Izradio je portal dvorca u Kerestincu, vile na Dubravkinu putu 1 u Zagrebu, portal na ulazu u park bolnice u Vrapču. Obitelj H. zatvorila je radionicu 1975.

L. D.

HAMERLIĆ, Fridrik, slikar (? – Karlovac, 1860). Došao u Karlovac 1836. i tu ostao do kraja života. Slikao je oltarne slike za franjevačku crkvu u Karlovcu. Od 1836. bio je učitelj V. Karasu, koji mu je bio pomoćnik do svog putovanja u Italiju 1839. Bavio se i zidnim slikarstvom; oslikao je svetište Sv. Marije Snježne u Kamenskom (*Raspeće, Uznesenje Marijino, Posvećenje snijega*) koja je potpuno srušena 5. X. 1991.

LIT.: I. Maroević, Fridrik Hamerlić u Kamenskom, u knjizi: Kamensko, Zagreb 1973. – A. Simić-Bulat, Slikarstvo u Karlovcu devetnaestoga stoljeća (katalog), Karlovac 1978, str. 9, 19.

R.

HAMMER, Berislav, slikar (Drniš, 11. VIII. 1906 – 2. V. 1991). Pohadao Srednju obrtničku školu u Splitu (1923–26), gdje slikarstvo uči kod E. Vidovića. U ranijem razdoblju slika u akvarelu mrtve prirode, maske i portrete, poslije se opredjeljuje za krajolik (*Kuća s visokim dimnjacima, Seosko dvorište*). Oko 1970. počinje slikati veće kompozicije u ulju. Samostalno je izlagao u Drnišu i Kninu.

HAMZIĆ, Antun, vezilac (Ston, druga pol. XV. st. – oko 1536). Brat slikara M. Hamzića. Spominje se 1502. kao majstor i vojnik-najamnik u Stonu. God. 1504. sklopio je ugovor da će načiniti plašt s vezenom kukuljicom a 1507. da će izvesti križeve na novoj planiti i plaštu za dubrovačku stolnu crkvu. God. 1512. obvezuje se izvesti plašt s deset svetaca i kukuljicu, a 1515. veze planitu za crkvu Sv. Vlahu, potom za dominikanski i franjevački samostan. Vjerojatno je vezove radio prema crtežima svojega brata. Pripisuje mu se planita s vezenim svetačkim likovima u franjevačkom samostanu u Dubrovniku, a možda je njegovo djelo i plašt s kukuljicom ukrašen vezenim rubom sa svecima iz samostana Sv. Klare.

LIT.: N. Bezić-Božanić, Prilog dubrovačkom umjetničkom vezivu XVI. stoljeća, Prilozi – Dalmacija, 1962.

N. B. B.

HAMZIĆ, Mihajlo, dubrovački slikar (Ston, ? – Dubrovnik, 1518). Spominje se prvi put u dokumentu iz 1509. u kojemu Vijeće umoljenih

prihvaća njegovu sliku Sv. Ivana Krstitelja za Knežev dvor. Ta slika nastaje nakon Hamzićeva boravka u Italiji, gdje je učio slikarstvo kod A. Mantegna. Nedugo potom prihvaća namještenje u dubrovačkoj carinarnici. U svoju radionicu dovodi 1512. slikara Piera Giovannijeva iz Venecije i Dubrovčanina Vlahu Nikolina, a iste godine sklapa ugovor za izradu triptiha Sv. Nikole za obitelj Lukarević u dominikanskoj crkvi. Brojni dokumenti govore o njegovim trgovačkim poslovima, putovanju u Italiju, dugovima, zapljenama i izgonu iz grada. O umjetničkom djelovanju svjedoči dokument iz 1515. u kojemu se spominje davanje tromjesečnoga »salvakondakta« slikaru da bi slikao za katedralu. God. 1518. zajedno s P. Giovannijevim dobiva zadatak da završi poliptih za oltar Sv. Josipa u katedrali (koji je započeo N. Božidarević), ali ga u radu prekida smrt.

Poznate su samo dvije njegove slike: *Krštenje Kristovo* u Kneževu dvoru i Lukarevićev *Triptih Sv. Nikole* u dominikanskoj crkvi. *Krštenje Kristovo* može se smatrati Hamzićevim djelom upravo zbog mantegneskih značajki. Na slici polukružna oblika H. je postavio koštunjavoga Krista i asketski mršavoga Ivana Krstitelja u prvi plan sa širokim stjenovitim krajolikom i slikanim u gradacijama smeđih i zelenkastih tonova, s vrsnim poznavanjem zračne perspektive. U ozbiljan i strogo zamišljen krajolik H. unosi lirske akcente i pomalo naivne slikovite pojedinosti (ptice, jelen).

Triptih u samostanu dominikanaca sa Sv. Nikolom u sredini te Sv. Ivanom Krstiteljem i Sv. Stjepanom, odnosno Sv. Magdalenom i Sv. Markom na bočnim stranama odaje izrazitije majstorove sklonosti prema kolorističkome izričaju. Dok je središnji monumentalni i plastički riješen lik Sv. Nikole u svojoj statičnosti donekle arhajski koncipiran i postavljen na postament u niši poput kipa, bočne su figuralne grupe slobodnije razmještene u prostoru i imaju živa i produhovljena lica. Uspjeli koloristički odnosi, naglašeni kontrasti i ritmovi boja nadahnuti su venec. slikarstvom, a jaki plastični volumeni ukazuju na utjecaj A. Mantegna.

Hamzićevo djelo označava završetak procvata staroga dubrovačkoga slikarstva i početak opadanja njegovih vrijednosti.

LIT.: K. Kovač, Nicolaus Ragusinus und seine Zeit, Beiblatt zum Jahrbuch CC, 1917. – Lj. Karaman, Stari dubrovački slikari, HR, 1943, 3. – J. Tadić, Grada. – F. Kesterčanek, O Mihajlu Hamziću i ostalim slikarima XVI. stoljeća u Dubrovniku, Prilozi – Dalmacija, 1962. – V. Đurić, Dubrovačka slikarska škola, Beograd 1963. – K. Prijatelj, Dubrovačko slikarstvo XV–XVI. stoljeća, Zagreb 1968. – V. Marković, Slikarstvo, u katalogu: Zlatno doba Dubrovnika, Zagreb 1987.

K. Plj.

HAN, Verena (rođena Manč), povjesničarka umjetnosti (Vukovar, 4. IX. 1912 – Beograd, 4. XII. 1993). Diplomirala u Zagrebu, doktorirala u Beogradu 1956. God. 1936–41. bila je lik. kritičarka zagrebačkoga dnevnika »Obzor«, od 1945. kustosica Muzeja za umjetnost i obrt u Zagrebu; od 1947. djelovala u Beogradu.